

Передплата

на «РУСЛАНА» виноситься:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских святах
о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Русини і рух виборчий.

Віденський півофіційний орган «Die Reichswehr» приносить в виданню своїм з дня 28. лютого допис з Львова такого змісту:

«Русини галицькі не хотять нічого навчити ся і нічого забути. Доказом сего теперішня борба виборча, богата в невідраді пригоди. Скривджено би Русинів, як би хто хотів їх взагалі засудити. Ми вже раз се пояснювали і се загально звісно, що ядро народа, селянин, заслугоє на правдиву симпатію. Селянин трудящий, скромний, доброго серця і строго династичний. Цісар в него батьком, до котрого відносить ся він з любовію дитини і з сліпим довіром, котрому би він все розказував, що єго тішить і що єго болить. Але того бідного, доброго селянина зраджує і баламутить невеличка громада так званої «інтелігенції», що вплив свій з'уживає дійсно не на добро свого народу. При сій інтелігенції стоїть частина духовенства. Святик на селі — се дуже важна личність в краю. Він має в Галичині спеціально дійсно місце культурну. Він на цілу охрестність нераз одиниць, що вміє читати і писати, і він покликаний проте в першій лінії до того, щоби нарід просвітити, вести і подати єму раду. Алеж деякі святики волять бути підпорою москвофільського руху в Галичині, розбудженого нині до нового життя п. Романчуком. Що спонукало святиків тих до такого політичного поведіння, про се краще не казати. Они самі вже будуть знати, длячого що неділі з проповідниць кидають громи на польських жителів. Се не вода з Неву, що їм розв'язує язик... Тому нічого чудувати ся, що в останніх літах значне число селян відвернуло ся від своїх духовних. Сторонництво людове і селянське виключило взагалі духовних від акції виборчої. Святиків не вибрано навіть виборцями. Не правительство, не жандарм і не той староста, про котрого стільки разів згадувано в численних інтерпеляціях, старають ся зламати і знищити шкідливий вплив духовенства, а змагають до того як-раз найрадикальніші і найбільше опозиційні партії в Галичині. Хто хоче мати довіру у народу, той мусить з ним чувствувати. Але як буває часом? Руский селянин є строго католицький — святик, що має єго утвердити в вірі, тужить за схізмою; руский селянин льояльний, і династ — святик хилить ся до «великої матушки»; руский селянин почитає свого митрополита і папу — святик почитає царя і упав би охотно єму до ніг; руский селянин стоїть при своїй народності і мові — святик править про «соединеніє» з великим «русским народом»; руский селянин рад би згідно жити з своїм сусідом-Поляком та з дідичем — святик проповідує ненависть і борбу. Тим то суперечностям, в котрі попала велика частина духовенства в розріз з народом з власної вини, мусить она приписати утрату свого значіння і сили, що проявляє ся нині хіба тим, що святик инакше політично думає селянинові відмовить покровлення помершого або благословення при вінчаню. Як велика часть руского духовенства думає і ділає, заявила она острентативною неприступністю при торжестві ювілейнім унії, неприязною поставою супротив кардинала-митрополита і «католицького руско-народного Союзу» та сво-

їми виступами при давніших а теперішніх виборах. А не поправляєсь се духовенство, хотя нарід чим-раз більше огірчений, хотя богато Русинів шукає латинських святиків, не маючи до своїх довіри, хотя деякі рускі громади в цілості перейшли на обряд латинський. Яку пісню «старі» співали, таку співвають і молоді. Підрастає духовенство, як о сїм свідчать деякі прикрі пригоди в греко-католицькій семінарії у Львові, не має иншої амбіції над ту, щоб ще «старих» перестигнути. Тим відносинам мусить правительство ближше приглянути ся. Наколи сила найлучшими намірами перенятого кардинала-митрополита за слаба, щоби те глибоко вкоренене зло усунути, то мусить держава за се прийняти ся, щоби на кошті державний не виховували ся вороги державні, що деморалізують нарід».

«Але не лише ті духовні провідники руского народа виноваті, що нарід тут і там сходиться з простої дороги. Святика інтелігенція — з малими виїмками — не лучша, а може ще гірша. І отсе мусимо опять заняти ся п. Романчуком. Всякі метаморфози того чоловіка, на котрого перед недавними ще роками всі чесні Русини поклали так великі надії, ми вже нераз обговорювали. Навіть «Reichswehr» займала ся вже раз тим політиком *sui generis*. Сей самий Романчук, що в маю 1894 — отже перед несповна трема роками — торжественно заявив, що «москвофільська партія є партією деструктивною, що она заняла неможливе становище і спиняє розвій народу руского», важить ся нині з тою самою партією увійти в тісний союз і кликати єї в поміч, щоби ратувати свій, втратою довіри у народу справедливо загрожений мандат. Так не робить дійсний приятель народу, за якого п. Романчук хоче уходити. Що єго теперішні приятелі, пп. Марков (видавець москвофільського дневника у Львові «Галичанина», субвенціонованого з Петербурга) і товариші єуть дійсними приятелями народа, сего ніхто не скаже, сего не скаже навіть сам п. Романчук. Хіба може п. Романчукови лише не звісно, що Марков є одною з найбільше скомпромітованих личностей? Хіба він одиниць не знав, що приміром перед кількома днями по причині розкритої шпіонажі в користь Росії і у п. Маркова була ревізія, при котрій найдено кілька компромітуючих писем? Про історію з таїнственным куфром секретаря російського консуляту не хочемо згадувати. З такими приятелями вступив п. Романчук в хрестовосний похід проти всіх добромислячих Русинів і Поляків, щоби лишень ратувати свій мандат. Орган п. Романчука, «Дѣло», і орган п. Маркова, «Галичанин», йдуть разом, приносять що дня під'ючаючі статі і видумують над'южити виборчі, щоби свої власні закрити. П. Романчук кандидує для осторожности в різних куриях і округах виборчих і з всіх тих округів надходять голоси обрушення народа на нечуваний тероризм, який розвивають там Романчукісти і з ним сполучені москвофіли. Руске духовенство держить лише політичні проповіді з погрозами проти правительства, Поляків і Русинів. В окрузі виборчій бобрецькій відбирають святики присягу від хлопів, що будуть голосувати лише на ними указанного виборця. Наколи селянин противить ся, то святик грозить, що не переступить єго порога і каже, що кождому непослушному виборцеві рука відпаде, як би на кого другого голосував. В Калуші святик і катихит сказав, що треба пійти на Ляхів з ножами. В однім

окрузі виборчій п. Романчука грозять виборцям, що з огнем їх пустять, як би віддали голоси свої на Ляха. Посол-селянин Новаковский важив ся на одних зборах сказати, що селяни платять більше податків, щоби пани не потребували нічого платити. Єго увязнено вправді за сї визиви, але чи повинні такі люди бути послами? В таких обставинах годі чудувати ся, що межи народом роз'ярене росте і що треба підприємати міри, щоб держати загальну безпечність. Мимо того надходять з всхідних округів виборчих вісти про ексцеси. Але не треба думати, що сей тероризм звернений лише проти Поляків. Він звернений і проти пп. Барвіньского, Вахнянина і других патріотів і добромислячих Русинів, що не держать з Романчуком і з москвофілами. П. Романчук, що промовляв в раді державній за свободою виборів з цілим жаром і виступав проти над'южити, не цурає ся нині сам тероризму, як розходить ся о єго вибір. Рух виборчий розкрив на ново рану, на котру стражде селянство галицьке. Треба сему зарадити. Зрадників народних треба раз на все зробити нешкідливими. Ховати голови на лад струся — се був би злочин».

Отсе зміст допису. Она вірна о стільки, що дійсно п. Романчук до теперішньої акції виборчої для ратвання себе вступив в альянс з фракцією, що стоїть під командою тих антидержавних і антирусских елементів, на котрі в дописі указано. Она вірна і тим, що альянти розвинули в деяких округах нечуваний доси тероризм, спинюючий свободну акцію виборчу. Она правду каже, що в нас дехто шпирить поки-що «обединеніє» національне Руси з Москвою та що іменно частина святиської молодіж підпала під впливи такої поганої зради на власні народі. Але она невірна що до докору зовсім неоправданого і безосновного, мов-то духовенство руске клонить ся до схізми або до Росії, та мов-то питомці семінара львівського перевищають в сих тенденціях старше духовенство. Против тих замітів мусимо рішучо запротестувати. Невірно представляє собі також дописователь причину, задля якої духовенство руске тепер менше бере участі в виборах, як давнішими літами. Причина лежить в тім, що в далеких сторонах краю радикали наші з'умили підорвати давне значінє духовенства руского в народі. А чи ще дехто другий над сим підорванем не трудив ся? — се питанє лишаємо отвертим. Що тут і там основна санація теперішніх відносин на Руси потрібна, сего не перечимо. Лише не годить ся ті відносини представляти надто чорними красками. Дійсність не така сумна. Дописователь до «Reichswehr» мабуть любує ся малювати там чорта, де єго нема. Справедлива і вірна оцінка має свою вагу і ціну, але пересадю ще ніхто не поправив діла. Дописователь мав може на цілі при тім огни у печі і собі печеню та тому і пересолив юшку. Критика хотя би і найострійша буде на часі по виборах, коли пристрасти по обох сторонах притихнуть.

Д о п и с и.

3 Брідщини.*)

Дня 1 марта с. р. відбулись збори перед-виборчі в Бродах за ініціативою «Селянської Ради». На жаль відбули ся они дуже бурливо, а вина того в часті спадає на не зовсім так-товне поступованє із сторони приклонників п. Барвіньського. З тяжкою бідою удало ся забрати голос, а з ще тяжшою бідою вибраному пред-сідателеви зборів, о. Долинському, котрий в красній бесіді пояснив ціль зборів; однакж годі не закинути его бесіді сторонничої закраски, іменно в уступі про накинутих кандидатів, котрі опісля вивдячуючи ся правительству за під-перте, суть від него зависимі. І були би вже дальше збори йшли спокійною ходою, коли б не др. Должицький, котрий забрав слово і в аро-гантний спосіб запитав ся: ми маєм канди-дата, а ваш кандидат де? роблячи сим запита-нем алюзію до п. Барвіньського, чому не явив ся на сих зборах. На се повстав величезний крик зі сторони приклонників п. Барвіньського, що «нашим кандидатом єсть Барвіньський!»

Тут вже не витерпіла дальше заїлість ка-цапів і ті кинули ся на приклонників п. Барвінь-ського і вперед кулаками а опісля відломаними від крісел ногами почали товчи їх. Аж мійські поліціянти кинулись і зробили порядок.

Опісля промавлів кандидат опозиції п. др. Андроник Могильницький; сей з тактом і не ки-даючи на нікого болотом виложив свою річ і селяни радо прислухувались, однакж коли прий-шло відповісти: кого хотять мати послом, чи п. Барвіньського чи п. Могильницького, то значна більшість піднесенем рук заявила ся за канди-датурою п. Барвіньського.

Дальше промавлів п. Олійник, кандидат на посла з V курії. Всівши на звичайного канди-датского коня, обіцяв опустити податки і пони-зити ціну соли. Хоч і як обережно оминав всякі натяки про свій погляд на суспільні від-носини, так не дуже его річ припала людям до смаку, та про справи інші ніхто его не питав.

Опозиційники окликали обох сих панів канди-датами, першого на IV, другого на V ку-рию. Sit tibi! хоч кандидатура п. Олійника не має найменших виглядів, бо ледво чи котрий з тих, що его ставили, схотів би кинути на него свій голос.

Годі оминуть сю обставину, що віче було заповіджене дуже шумно о 1.000 виборців (брід-ський повіт має всіх лише 280). В самій річч було учасників зборів до 300, а між ними на-віть 10% не було виборців. З помежи кільк-найцяті осіб інтелігенції було виборців лише двох; такі самі відносини були і поміж селя-нами.

Елемент кацапський, котрий був коли не в більшості, то по крайній мірі в рівні, був за-ступлений знакомими нам з всяких акцій Чехів, Боратина і Суходолів; народовці були з сіл: Берлин, Бордуляки, Корсів, Білявці, Дубе, Ясе-нів по кілька з кожного; лише з тою ріжницею що всі виборці тих сіл явили ся — коли по стороні кацапів виборців майже не було. Ока-зує ся однакж, що з кацапами неможлива ак-ція, чого досвідчаємо скрізь і не від нині, а також що на наших політиків конечна благо-дать во виді поліцейської шанки; а сей докір мусять народовці брідські і до себе примінити, лишне було би і тактовнійше не брати їм нія-кої участі в тих зборах. В кождім случаю бу-де се наукою для них, не вносити ся з кацап-нею цілком, особливо там, де єдиним аргумен-том єсть кулак — евентуально нога від крісла.

Нині розіслано запрошення на суботу 6 с. м. П. Барвіньський в день той стане перед вибор-цями пов. брідського, а запрошення вислано до всіх виборців без ріжницї закала. Кождий отже з невдоволених буде міг в границях прилично-сті жадати справи від него з дотеперішнього поступованя і ставити жаданя на будуче. Щоби уникнути бурі — невиборців не просить ся.

3 Камінки Струмилової.

В суботу 27 л. лютого с. р. відбули ся в салі ради повітової збори виборців IV курії, на

котрих явив ся п. Барвіньський, щоби здати справу з своєї діяльності посольської в радї державній. Хоч дорога була лиха, явило ся около 70 виборців майже самих селян, кількох міщан місцевих і 9 сьвящеників, та кількох з інтелі-генції сьвітської. Збори відкрив заступник повіт. маршалка Впр. о. сов. М. Цегельський короткою промовою, в котрій завізав зібраних, щоби у-важно вислухали справоздання посольского, а відтак з повагою, яка личить зрілій політично суспільности, запитували посла і домагали ся від него пояснень. Справді треба признати, що зібране се мало від початку аж до кінця ціху поважну, хоч на нїм явили ся виборці ріжних таборів політичних. Відтак вибрали збори о. М. Цегельського на дальше предсідателем, а го-сподаря з Миліятина, Пелехатого, заступником, почім предсідатель уділив голосу п. Барвінь-ському.

В двогодинній бесіді (від 12—2-ої) обгово-рив п. Барвіньський склад ради державної, клю-бів, комісій як також становище руских послів і зміни в правительстві, а відтак перейшов до законів ухвалених в радї державній а іменно обговорив новий закон податковий, ревізію і загальну суму ґрунтового податку, закон о від-писуваню ґрунтового податку, від шкід елемен-тарних, цивільну процедуру, закон о своїні, ви-борчу реформу і ин. Опісля говорив посол про делеґації і які справи там підносив. Указавши відтак на те, яке значіне має для культурного і екомічного подвигнення народу наука і про-світа, розказав він про придбання руских послів на полі шкільництва. Все те, казав посол, може чималі принести пільги особливо для нашого селянства і міщанства, може подвигнути наш нарід в его розвою національним і культурним, треба лише, щоби ми користували ся як са-дими придбаннями. З того бачите, які то не-правдиві поговори ширять між вами люди не-совістні, котрі кажуть, що нічого не зробило ся для селян, нічого для руского народу. Певно, що все те, про що тут була мова, не поправить ще зовсім долі наших хліборобів, що багато ще треба в тій цілі зробити і се буде задачею но-вої ради державної. Тут указав п. Барвіньський на потребу зміни закона о належитостях прав-них, на потребу опустити належитостий від спад-щини до 500 зр., знесене таке від доручувань судових, потребу убезпеченя худоби від зарази, загальне убезпеченє від огню і т. и. а на остан-ку ширше обговорив потребу селянських спілок хліборобських і економічної організації хлібороб-ів і розповів, як в деяких громадах, навіть в Галичині, власною помочію селяни видобува-ють ся з економічної нужди.

По промові посла слідували інтерпеляції і промови виборців, а іменно промовляли оо. Шап-ковський, Дольницький, Білевич з Вирова, Бардин і кс. Землянський, а також міщани каменецькі Мулькович і Рихва і начальник громади Милія-тина Пелехатий. Декотрі бесідники домагали ся пояснення в справі надужити виборчих, в справі безпосередних виборів, реформи оподат-кованя, зменшеня літ презенційної служби вій-ськової і збірних громад. На всі ті запитаня дав п. Барвіньський вичерпуючі відповіді, котрими інтерпелянти вдовольили ся. Особливо подобала ся селянам промова господаря Пелехатого, ко-трий здоровим хлопеским розумом оцінив діяль-ність дотеперішнього посла і протиставив его змаганя забагам і мріям радикалів.

На останку промовив ще предсідатель о. Цегельський і підніс з признанєм, що збори з повною повагою відбули ся і тим зазначили політичну зрілість нашого селянства. Відтак піддав внесеня о. Дольницького під голосованє: 1) щоби справозданє п. Барвіньського прийняти до відомости і висказати ему подяку за доте-перішню діяльність; 2) щоби наново поставити его кандидатуру з четвертої курії повіта каме-нецкого і брідського; 3) щоби вибрати комітет для пошираня сеї кандидатури. Зібрані виборці прийняли одноголосно всі три внесеня.

Предсідатель вніс на останку многолітство в честь Цісаря, котре зібрані з ентузіазмом повторили і закрив збори о годині 4-ій.

Рух виборчий.

Польський комітет передвиборчий централь-ний оголошує в польских часописях слідующий ко-мунікат: Відділ для всхідної часті краю центрального комітету передвиборчого затвер-див і оголосив слідуючі кандидатури на послів до Ради державної з курії IV. На округ Сянік-Березів-Лисько Йосифа Віктора. 2. Перемишль-Доброміль-Мостиска Павла Тишковского. 3. Ка-луш-Долина-Бібрка Едмунда Навроцкого (старо-сту з Долини). 4. Львів-Городок-Яворів, Теофіля Меруновича, посла на сойм краєвий. 5. Бережа-ни-Підгайці-Рогатин, д-ра Й. Валевского. 6. За-ліщики-Борщів-Городенка, Тад. Чарковского-Го-лівського. 7. Бучач-Чортків, Корн. Городиского. 8. Тереховля-Гусятин, д-ра Юліана Ольпиньско-го. 9. Тернопіль-Збараж-Скалат д-ра Льва ґр. Пи-ніньского. Повисший комунікат оголошує по-твердженє тільки на 9 округів, проте на 8 округів Поляки мали би не ставити своїх кан-дидатур.

«Gazeta Narodowa» так пише про здемо-льованє селянської загороди в Березовиці повіта тернопільского: «О півночі з неділі на понеді-лок задзвонено в тутешній церкві. З відголосом дзвона повстала калывакада з кількох сот селян з женами і пійшла мурованкою до фільварку селянина Підгайного, маючого Русина, мешкаю-чого на кінці села при мурованій дорозі. В до-мі Підгайного забавляло ся 20 селян Русинів, учитель і кілька з місцевої інтелігенції на то-варпській вечери-мясопусти». Селяни напали на дім Підгайного а підозріваючи що там відбува-ють ся вибори, понищили всі будинки. Згрома-джені утікали кошином на поля, а звідси забігли до Тернополя. Чи був і комісар виборчий з Тер-нополя на мясопустах «Gazeta Narodowa» нічого не згадує. До Березовиці вислано сей час від-діл жандармерії і шкадрону драгонів.

Заїхав туди також прокуратор, слідчий су-дня і будівничий. Арештовано до вчєра 20 селян.

В повіті сокальським діють ся місцями та-кож розрухи виборчі.

В Варяжж підчас правиборів кинули ся на-робки на управителя обширу двірського з Тарта-кова і побили его а коли вдав ся в справу ко-місар виборчий і жандарм, жандарма роззброєно а комісаря також потурбовано. На другий день прибула там компанія війська.

В Дрогобичі тероризм виборчий звернув ся на личність кандидата з V курії д-ра Ле-ховского, тамошного лікаря. Від довшого часу діставав він анонімні листи з погрозою а ко-лись то вечером, коли др. Леховський сидів з ро-диною при столі, кинено каменем через вікно до помешканя. Камінь упав на стід, але на ща-стє поцідив тільки в тарілки.

В суботу відбуло ся радикальне віче в Курниках пов. збаражского під проводом Шмигельского і Шмігера. В Збаражчині відбува-ють ся віча щоденно, а на них спрошує ся лиш по кілька сел. По правиборах заповіджено віча по цілїм повіті.

В Яричеві повім, повіта львівского, участь при правиборах по раз перший була не-звичайно великою, бо на 280 управнених до го-лосованя віддано 195 голосів. Староство уневаж-нило ті правибори, бо комісар розпочав їх не в тій годині, як староство розпорядило.

В Кунині, повіта жовківського правиборці розпочали бійку межі собою перед правиборами на подвірю льокалю, де мали зачати ся вибо-ри. З боязни, щоби не прийшло до ще більших розрухів комісар відкликав вибори на той день. Правиборці однак не хотіли випустити з хати комісаря і тримали его доси, доки не наспіла жандармерія з Жовкви.

В Семигинові, повіта стрийского, прий-шло з причини неправильностей при правиборах до розрухів. Селяни побили війта, економа і службу двірську.

В Сколім підчас правиборів ранено трєх жидів а двох християн, жандарма і одного воя-ка. Двох жидів померло вже.

Кандидатами на V курию оголосив Крає-вий руский комітет виборчий: 1. О. Алекс. Мировича на округ Тернопіль-Збараж-Золочів-Перемишляни-Бережани. 2. Юліана Романчука на Станиславів-Рогатин-Підгай-ці-Бучач-Товмач. 3. Дра Ром. Ярославича

*) Нині дістали ми другу допис в сій справі, ко-тра поясняє докладно події на сих зборах. Подамо єї завтра. — Ред.

на Борців - Заліщики - Чортків - Гусятин - Теремболовлю. 4. Дра Теоф. Окуневського на Коломию - Надвірну - Богородчани - Косів - Снятин - Городенку. 5. Дра Михайла Олійника на Броди - Каміньку - Жовків - Раву - Сокаль.

Вісти політичні.

На час побуту цісаря на Кап Ст. Мартен уряджено правильну службу кур'єрську межі Віднем а Кап Ст. Мартен. Перший кур'єр від'їхав з Відня вівторок рано. З Кап Ст. Мартен виїжджає рівночасно другий кур'єр до границь Австрії, де оба спіткують ся і заміняють з собою пошту. Службу ту сповняє чотирох кур'єрів, котрі по двох змінюють ся що другий день. Міністер Голуховський конферував в понеділок з французьким амбасадором.

Всі держави okazують сильну волю ділати згідно в справах на Виході і то є одним моментом в тім заворушенню. Міністер Банфі відповідаючи на інтерпеляцію Кошута в справі кретенській ствердив з натиском той факт, а півурядові заяви з Берліна, Парижа, Петербурга, Лондону і Риму потверджують его слова. Вісти однак з Атен не можуть в ніякий спосіб подійствовати успокоючо. Перевагу в Атонах має днесь напрям радикальний зарівно в горі як і в долині. Посеред має грецького населення вироблює ся постанова кинути все на одну карту і довести річ до крайности. Ціла грецька праса заграла на трубі воєнній і звизає правительство заняти відпорне і рішуче становище супротив ультиматуму Європи. В децидуючих грецьких кругах переважає пересвідчене, що годі Греції прихилити ся до жадань виражених в ультиматумі. — Належить припускати, що держави згодивши ся на вислане ультиматуму будуть солідарно поступати і далше, щоби надати натиск своїм бажанням. Чотири держави Росія, Франція, Німеччина і Австро-Угри освідчили в своїм комунікаті, що в потребі ужнуть і примусових средств. О Англії і Італії в тім комунікаті нема згадки, але скоро ті держави згодили ся на ультиматум, то певно будуть і далше поступати солідарно. «Neue fr. Presse» доносить з Канеї що кореспондент її пізнав найвизначніших провідників Магомеданців і всі они заявили, що тішили би ся, колиби віддано Крету під протекторат якої європейської держави. В разі анексії Крети через Грецію всі Магомеданці ставили би опір до останньої каплі крови або емігрували би. Мирне пожитє обох народів під панованем Греції є неможливе. Після приватної депеші з Атен до одної німецької часописи відносини межі двором грецьким а петербургським так ся заострили, що рівнають ся зірваню дипломатичних зносин. — З Атен телеграфують, що Туреччина цілу свою залогу в Яніні (північна Тесалія) в силі 3.000 воєників вислала на грецьку границю. Воєско по дорозі нищило християнські села. Російського консула в Яніні зневажило турецьке воєско два рази, а сина его потурбовано. Греція також роздає оружє своїй людности. З Росії відбувають ся висилки коней, які закупила Туреччина. Ультиматум доручене Греції звучить, що теперішнє положенє могло би загрожувати загальному європейському супокоеви, проте держави годять ся на два пункти: Крети не єсмє Греція заняти; Крета має одержати автономію під зверхною власттю султана. Держави очікують в протязі 6 днів відклику воєск грецьких з Крети і освідчають, що в противнім разі не цофнуть ся перед ніякими примусовими средствами. О тім ультиматумі повідомили держави і Туреччину.

Новинки.

— **Ув'язнення.** В Березовиці, повіта тернопільського ув'язнено 20 селян і відставлено до суду. До „Przeglądu“ телеграфують з Тернополя, що жандармерія арештовала о. Митроновича з Березовиці і відставила его до суду по причині розривів виборчих.

— **Конфіскація.** Ц. к. прокуратура сконфісковано «Діло» ч. 40 з середі за «Відозву» Краєвого руського комітету виборчого.

— **Здементоване поголоски про мобілізацію.** „Prager Abbl.“ оголосила вчора півурядову вість: В останніх днях множать ся вісти по часописях о великій закупці коней, о покликанню резерви і т. п. Мазмо півномоче освідчити, що всі поголоски про якусь мобілізацію не мають найменшої підстави.

— **Крадіж на залізничній почті.** На стації Мейре коло Венеції почта прийняла значну грошову посылку. Посылка тая виносяча 200.000 лірів пропала без сліду.

— **Вїзд сербського короля до Софії.** Вїздові сербського короля Александра до Софії сприяла прекрасна погода. Улиці заповнили ся цікавою публікою, котра сердечно витала короля, що їхав в відкритім повозі разом з князем болгарським. Королівський особний поїзд прибув до Софії о год. 11 перед полуднем. При вїзді короля на дворець вийшов ему на зустріч князь Фердинанд. Король Александер побачивши князя, послав ему ще з далека привіт. Повитанє обох було дуже сердечне. Король перейшов перед фронтом почесної компанії, почім наступили представлєня достойників. З президентом міністрів Стоїловом розмавляв живо король, а князь Фердинанд так само з сербським президентом міністрів Сімічем. В палаті повитала короля княгиня з двором своїм. Король уцілував руку княгині і сердечно з нею розговорював. Потім наступили прийняті.

— **Велике фальшованє банкнотів** викрив англійський банк в Лондоні. Іменно показало ся, що фальшивники підробляли банкноти по 10 фунтів стерлінгів (125 зр.) та що пущено їх вже около тисяч штук. Они незвичайно подібні до правдивих, мають дату місяця січня і печатані у Відні.

— **Ц. к. дирекція залізниць державних** оповіщує: Північно-німецький рух товаровий з Галичиною і Буковиною. — З днем 1-го марта 1897 увійде в житє додаток V. до тарифи часті II. зшиток 2.

Надіслане.

Як я став казенним радикалом?

Під таким заголовком видав на днях др. Ів. Франко брошюрку на свою оборону против інсинуації «Галичанина», мов-то др. Франко став вже «удержавненим» радикалом, т. є. що він в найновіших часах змінив свої пересвідчення, а то за ціну сподіваної катедри руської літератури на університеті львівським та за мандат посольський з V курії. Катедру хотів він одержати за протекцією пос. Барвіньського, а мандат з рук гр. Баденського. Задля того виступив др. Франко з виділу «Народної Ради», обставив за виповідженєм «Діло» друкарні товариства ім. Шевченка, виступив в «Kurjer-i» львівським против сполучки народовців з москвофілами в один комітет виборчий, не допускав на деяких вічах радикальних, щоби пос. Вахнянини висказувати недовіря, сальвуючи тим своїх нових союзників — задля того звязав ся, коротко кажучи, др. Франко з Барвінчуками.

Др. Франко боронить ся против тих замітів в брошюрі своїй і відспирає всі ті інсинуації «Галичанина». Притім оповідає він де що про збори товариства ім. Шевченка, про причини, задля яких вступив до виділу «Народної Ради», і виступив з него, як удав ся ему відчит про економічне положенє селян галицьких у Відні, як повстав «Католицький русько-народний Союз» у Львові, (що він від давна передвиджував?), як відтак духовенство руське зібрало ся 10 грудня у Львові на зазив Еміненції кардинала і як єї делегати, переважно кацапи, дали ся відтак зловити штабови кацапському до акції виборчої, як делегати народовці поховали притім голови під крила, в який то спосіб «краєвий руський комітет виборчий» з гори поіменував своїх членів, іменно з посеред селянства і як з гори буде він іменувати і кандидатів посольських устами своїх комітетів провінціальних.

Хоч погляди, висказані дром Франком при нагоді оборони своєї особи о тих і других справах суть не коньче схожі з дійсностю а навіть тут і там тенденційні, то мимо того не маю я права їх простувати. На замітки дра Франка треба би написати окрему книжочку. Мене обходить на разі моя особа, на котру др. Франко бризнув тою самою грязею, з котрої миє ся, боронячи ся проти «Галичанина». І так каже він на стороні 48.

«Коли Романчук проголосив свою принципальну політику, то на дорозі «нової ери» ли-

шив ся д. Барвіньський з Вахнянином інавгуруючи політику нового курсу безоглядним прислужництвом «колу польському» у Відні навіть у таких далеких справах як стан облоги в Празі, за котрим промовляв д. Вахнянин, але і в таких, як солідарне голосованє з «колом» у всіх справах і т. д.»

Я спитаю дра Франка: де вчитали Ви таке, щоби я промовляв за станом облоги в Празі? Де маєте докази на те, що я при всякій нагоді ішов солідарно з колом польським? А колиж ви не в силі сего доказати — чи чесне ваше оружє? Виж повинні знати, що тоді, коли заведено стан облоги в Празі, я навіть не був послом ради державної. Виж знаєте, що я в тій справі ніколи не забирав голосу і знаєте також, що руські послы при голосованю не оглядали ся зовсім на «коло польське», а в багато случаях голосовали зовсім противно як «коло», приміром: в справі стемпля дневникарського, деяких параграфів закону податкового, обезпечення примусового від огню, організації спілок хліборобських і т. д.

Др. Франко пише на ст. 51. «До завязання нової партії («кат. р. н. Союзу») приступлено як-раз тоді коли весь напрям новокурсний в очах галицьких Русинів скомпромітував ся до крайности нетактовним і цинічним виступом Вахнянина в раді державній проти радикального руху людowego і людowych послів.»

Скільки слів, стільки простої неправди. Я в моїй річї не виступав проти руху людowego ані людowych послів, а виступив я проти радикальної акції в нашім краю і посла, що чванить ся навіть своїм радикалізмом. Я сказав найвиразніше, що «право зборів яко таке буває тут і там у нас нарушуванє». Я не ставав проте в обороні властей, заборонюючих віча, де говорить ся серіо о поправі долі селян, а виступав я проти руху радикального кажучи, що «сей рух на скрізь нездоровий, штучно викликаний. Він не виходить з душі народу. Не селяни викликають сей рух, не селянські послы соймові. Все те роблять окремі, молоді, горячі, радикальні агенти. Они то посують селян то туди то сюди, а самі ловлять рибу в мутній воді. Що європейський інтернаціонал робить з робітниками в фабричних краях Австрії, те хотять робити наші радикали з бідним хлопом. Селяни наші домагають ся зміни господарських відносин, они домагають ся облегченя всіляких тягарів, рівномірнішого розкладу сих тягарів, але з радикалами не хотять мати ніякого діла. Колиж радикальну роботу тут чи там хто-небудь спинає, то ми не можемо сему противити ся. Тут не розходить ся о заборону таких зборів, де селянин може чогось научити ся, щоби долю свою поправити, але о заборону таких зборів, де радикали туманять людий.»

Ось Вам, п. Франко, кілька уступів дословних з моєї річі. Чи я виступав проти селянських віч яко таких? Вас яко проводиря радикалів руських могла моя річ вразити. Се розумію, але она не була звернена против руху людowego ані проти людowych послів. Станьте на становиску тім, на котрім етапули нині людовці польські, відрізавши від соціальних демократів поли, а вас мої слова не зражать. А ви як-раз в своїй брошюрі кажете, що «радикали руські покладали соціалізм за основу своєї програми» і дорікаєте людовцям польським за те, що «проводирі організації руху селянського на заході порвали зовсім звязь з соціалізмом». (Ст. 33 і 34). З того, що я сказав про радикалів руських, я не возьму назад ні одного слова, бо я вас всіх знаю дуже докладно, а тенденції ваші яснійші для мене, як може для неодного з вас самих, що лізете механічно і без свідомости в мішок Адлера, шефа генерального штабу соціалістів австрійських. Ми народовці мали серце для руського селянина вже тоді, як ви ще бербесем бігали. Народовці руські були і суть по нинішній день «хлопоманами». Тож ціла їх робота звернена лише в користь селян, тільки з тою різницею, що народовці мають за собою діла позитивні, а ви — пусті фрази, «багато слів та більше нічого».

Ви нераз слідите нашу літературну бувальщину: — доходите правди. Чогож Ви боїте ся взяти в руки акти, наколи говорите про теперішність? А як би Ви коли-небудь

завдали собі на стільки труду, щоби переглянути стенографічні протоколи ради державної, то Ви могли би пересвідчити ся, що той Вам нелюбий Вахнянин боронив завсїгди дуже рішучо справ хлопських, більше рішучо, чим Вам здає ся; що він майже перший розказав широко радї державній, як то бідно та мізерно селянам нашим жиє ся, які тяжкі переднівки селянин перебуває що року, які податки єго тиснуть, які належитости скарбові він платить від свого дрібного майна, як високо задовжена вже земля хлопска, як лихва всякого рода підриває нетямущого селянина і т. д. Ви були би вчитали і то, чого я домагав ся? А домагав ся я давно вже і регуляції рік і меліорацій і опустів податкових і зміни закона о належитостях і справедливої ревізії катастру і законів проти лихви і — що найголовнїйше — заведеня інституцій »щоб двигнути селянство придбанем землі і лучшого товару. Я не дармував в радї державній і совістно заступаю інтереси тих, що мене до Відня вислали. Та і не з порожніми руками станув я перед моїми виборцями. Ви се дуже добре знаєте, що зробила послїдна рада державна для селян. Дай Боже, щоби Вам повело ся більше ще зробити. А поки-що, я мушу запротестувати проти інвектив з Вашої сторони, а на Вас кладу обовязок чесного чоловіка, спростувати те, що Ви в лихїм гуморі набалакали про мене.

У Львові 4 марта 1897.

Наталь Вахнянин.

Цїнник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 3. марта 1897.

I. Анції за штуку.

	пла- тять зл. кр.	жада- ють зл. кр.
Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	216 50	219 —
Зеліз. Львів-Черн.-Ясси по 200 зл. вальсрбл.	287 50	291 50
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	390 —	400 —
„ кред. гал. по 200 зл. в. ав.	210 —	—
Гарбарні в Решові по 200 зл. в. ав.	190 —	202 —
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Лїпінского по 500 кор. в. ав.	250 —	260 —

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.	110 30	111 —
„ „ „ 4 1/2% „ льос в 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% „ в боль. по 200 К.	96 70	97 40
„ краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.	100 50	101 20
„ „ 4% в. ав. льос в 57 л.	97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (перша емїс.)	97 90	98 60
„ „ „ 4% льос в 41 1/2 лїт	97 70	98 40
„ „ „ 4% „ в 56 лїт	97 40	98 10

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропинац. 4% в. ав.	97 80	98 50
Буков. „ 5% „	102 75	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102 10	102 80
„ „ 4 1/2% (3 ем.)	100 —	100 70
Пожички краєв. 6% в. ав. з року 1873	105 —	—
„ „ 4% „ 1891	—	—
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1883	97 50	98 20
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97 —	97 70

IV. Льоси.

Міста Кракова	25 —	27 —
„ Станиславова	— —	— —

V. Монети :

Дукат цісарский	5 68	5 73
Наполеондор	9 51	9 61
Пів-імперіал	9 55	—
Рубель російский срібний	1 20	1 25
„ паперовий	126 50	127 50
100 марок німецких	58 50	58 90

Поїзди залїзниць

від 1 н. ст. мая 1896 після львівського часу.

Відходять зі Львова.

	5-16	9-16	10-31	3-26	7-21	11-36
до Кракова	5-16	9-16	10-31	3-26	7-21	11-36
„ Підволочиск	6-36	—	10-06	2-47	—	11-21
„ (з Підзамча)	6-50	—	10-25	3-01	—	11-48
„ Черновець	6-46	—	10-01	3-21	—	10-51
„ Стрия	5-58	—	10-11	3-41	7-58	—
„ Рави рускої	—	—	9-51	—	7-41	—
„ Янова	—	—	10-21	3-36*	—	9-31
„ „	—	—	—	1-41**	—	—

Приходять до Львова

	5-46	9-31	2-06	7-31	9-21	10-06
з Кракова	5-46	9-31	2-06	7-31	9-21	10-06
„ Підволочиск	—	8-41	3-10	5-46	—	10-41
„ (на Підзамче)	—	8-18	2-54	5-21	—	10-26
„ Черновець	—	8-04	2-37	6-49	—	10-31
„ Стрия	—	8-36	2-27	—	10-46	12-46
„ Рави Рускої	—	8-51	—	6-21	—	—
„ Янова	—	8-26	6-04	—	9-30	—

*) В неділі і свята не курсують.

**) Лише від 16 червня до 31 серпня тільки в неділі і свята.

Ті числа, в котрих підчеркнені мінуты чорною лінійкою, означають пору нічну від 6-00 год. до 5-59 год. вранці.

Поспїшні поїзди напечатані товстими буквами і означені буквою п., поїзди блискавичні, при котрих нема во-зів III. класи, буквою б.

Львівський час розрізняє ся від середньо-європейского (зелїзничного) о 36 мінут, іменно коли після середньо-європейского часу єсть година 10, то після львівского єсть 10 год. 36 мін.

Адміністрация

„РУСЛАНА“

глядає анонсера.

Зголошувати ся в Адміністрації (ул. Коперника ч. 9, II поверх) між го-диною 12-ою а 1-ою в полудне.

Вже появилa ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печенї, які тільки можливі: Волові, баранячі, вепрові і т. д.

Байцованє шинок, робленє знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пиззи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Робленє вкусного набїлу і т. п.

Все в рускій мові.

Цїна 70 кр.

По надїсланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих
у Львові, Ринок ч. 25.,
(I. поверх)

приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіїх журналів.

Видає й відповідає за редакцію: Теофіл Барановский.

Руска справа

в роках 1891—1894

НАПИСАВ Н. В.

Цїна 50 кр. в. а.

3 пересилкою 55 кр.

Дїстати можна в книгарні Тов. ім. Шевченка, або в Ставропільській.

ілюстроване письмо для руского народу
виходить у Львові під редакцією

Антонa Березиньского

ТИЖДНЕВО КОЖДОЇ ПЯТНИЦІ.

Буде подавати поезїї, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статї з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.

Передплата річно 4 р., піврічно 2 р., чвертьрічно 1 р., за границею 8 рубл. (піврічно 4 рубл.).

Редакция, адміністрация і експедиция Львів, ул. св. Миколая 13.

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 9-?

приймає передплату на всі часописи у всяких
язиках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

З Друкарні В. А. Шийковского.